Region Stockholm

Diarienummer
FSN 2021-0151

Fastighets- och servicenämnden/ Serviceförvaltningen

Plan för intern kontroll 2021, Årsuppföljning

År 2021

Innehållsförteckning

1 Bakgrund 3

2 Sammanfattning 4
2.1 Arbetet med intern kontroll 4
2.2 Resultat och analys från riskbedömningen 4

3 Intern kontroll 6
3.1 Styr- och kontrollmiljö 7
3.2 Riskbedömning, åtgärder och kontrollaktiviteter 7
3.2.1 Förändrade förutsättningar för intern kontroll 7
3.2.2 Analys och slutsatser 7
3.3 Information och kommunikation 8
3.4 Övervakning och uppföljning 8
3.4.1 Uppföljning 8
3.4.2 Efterlevnad av riktlinje för intern kontroll 8
3.4.3 Hantering av brister och avvikelser 9

4 Sammanställning av risker 10

1 Bakgrund

Enligt 6 kap. 6 § kommunallagen (2017:725) ska varje nämnd inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten.

De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Detsamma gäller när skötseln av en kommunal angelägenhet med stöd av 10 kap. 1 § samma lag har lämnats över till någon annan.

Region Stockholm har, utifrån kommunallagen, beslutat om riktlinjer för intern kontroll för Region Stockholm (RS 2019-0866). Riktlinjens krav på intern kontroll förtydligas i Stödet och i de anvisningar för arbetet med verksamhetsplanen samt för tertial-, delårs- och årsrapporteringen som publiceras i Ekonomihandboken på intranätet och i Stödet.

2 Sammanfattning

2.1 Arbetet med intern kontroll

Arbetet med intern kontroll syftar till att säkerställa att verksamheten bedrivs i linje med Region Stockholms samt nämndens mål och styrdokument. Fastighets- och servicenämnden följer regionens modell för intern kontroll och den interna kontrollen är en integrerad del av det vardagliga arbetet.

Inför årsuppföljningen av intern kontrollplan har en reviderad riskanalys genomförts. Befintliga risker har omvärderats utifrån om de fortfarande är relevanta och om det finns nya risker att ta hänsyn till. Samtliga risker har värderats utifrån sannolikhet och konsekvens. Riskbedömningen har särskilt fokuserat på risker med påverkan på:

- måluppfyllelse inom ekonomiska förutsättningar
- regelefterlevnad kopplat till upphandling, inköp och donationer
- verksamhetskritiska investeringar
- förmåga och förutsättningar att bedriva ett systematiskt arbete inom informationssäkerhet och dataskydd

Riskbedömningen har också tagit hänsyn till om och i så fall hur covid-19 påverkar riskbilden.

Arbetet med att ta fram en gemensam struktur och rutiner för arbetet med intern kontroll pågår. Serviceförvaltningen har en ny organisation från och med 1 september 2021 vilket har påverkat arbetet med att införa och utveckla nya gemensamma arbetssätt. Den nya organisationen bidrar bland annat med att tydliggöra ansvar och roller i arbetet med intern kontroll.

2.2 Resultat och analys från riskbedömningen

Inför nämndens verksamhetsplan 2021 genomfördes en omvärldsanalys med risker och möjligheter samt en riskanalys för att ringa in, bedöma och hantera identifierade risker. Till varje risk finns kontroller och begränsande åtgärder specificerade. Kontrollmoment följs upp enligt angiven frekvens av kontrollansvarig och tidsbegränsade åtgärder planeras in av avdelningarna och/eller bedrivs som förvaltningsövergripande projekt. I samband med såväl tertial- som delårsuppföljningen har komplettering gjorts med relevanta kontrollmoment och/eller åtgärder.

I samband med årsuppföljningen har en översyn och uppdatering av tidigare riskbedömning genomförts. I jämförelse med den uppföljning som gjordes i samband med delårsrapporten är det färre väsentliga risker.

Av totalt 10 risker bedöms fem risker som *Medelhög risk*. För följande fem risker är riskbedömningen *Mycket hög risk (1)* eller *H*ög risk (4).

- *Nämnden uppfyller inte målet om ett resultat i balans* (riskvärde: 20). Det kan konstateras att förvaltningens åtgärder för att dämpa effekterna av pandemin har fått avsedd effekt, men det som genomförts är inte tillräckligt för att fullt ut hantera pandemins effekter. Förvaltningen hade under 2020 inte möjlighet att genomföra all planerad verksamhet, vilket ledde till ett ekonomiskt överskott under 2020. De kostnader som förskjutits, och de merkostnader som uppstått till följd av att åtgärderna inte är genomförda är så omfattande att de får en betydande negativ effekt på årets resultat. Därutöver har covid-19-pandemins fortsättning under 2021 påverkat förvaltningens kostnader och intäkter ytterligare.
- *Bristande avtalsefterlevnad och avtalsuppföljning* (riskvärde: 12). Efter uppföljning sänks riskvärdet från 16. Planerade åtgärder har huvudsakligen genomförts. Fortsatt arbete med åtgärder fortsätter under 2022.
- *Risk för att kunder inte är nöjda med förvaltningens tjänster, priser och leveranser* (riskvärde: 12). Under året har ett omfattande utvecklingsarbete påbörjats. Arbetet omfattar bland annat fortsatt utveckling av förvaltningens tjänsteerbjudande och prismodeller, införande av en ny sammanhållen organisation med tydligare kundfokus och ökad digitalisering.
- *Risk för låg attraktivitet som arbetsgivare* (riskvärde: 9). Serviceförvaltningen arbetar för att vara en attraktiv och hållbar arbetsgivare. Det gångna året har bland annat präglats av en omfattande organisationsförändring, tillkommande verksamheter genom verksamhetsövergångar samt pågående driftupphandling. Resultatet för årets medarbetarundersökning visar att förvaltningen inte uppnår målet som mäts i form av index för hållbart medarbetarengagemang (HME). Uppföljning och analys av 2021 års medarbetarundersökning pågår. Fortsatta åtgärder behöver fokusera på formerna för ledning och styrning samt att kontinuerligt följa upp medarbetarnöjdheten.
- *Risk för extraordinär händelse* (riskvärde: 8). Efter uppföljning sänks riskvärdet från 12. Sannolikheten bedöms kunna sänkas något. Under det gångna året med pågående pandemi har förvaltningen kunnat säkerställa att funktioner upprätthållits och tjänsteleverans har kunnat ske till Region Stockholms nämnder och bolag. Från och med den 1 september har också en ny enhet för kvalitet och säkerhet inrättats i förvaltningen med ansvar för bland annat säkerhetsskydd och krisberedskap.

För en förbättrad hantering vid riskexponering behöver serviceförvaltningen arbeta systematiskt med riskanalys och riskhantering utifrån en gemensam struktur och med gemensamma arbetssätt.

3 Intern kontroll

Arbetet med intern kontroll syftar till att proaktivt säkerställa att verksamheten i enlighet med vad fullmäktige beslutar:

- uppfyller fastställda mål
- når långsiktig varaktighet och hållbarhet
- bedriver verksamheten ändamålsenligt, säkert och effektivt
- följer tillämpliga lagar, beslut, föreskrifter, avtal, styrande dokument med mera
- har tillförlitlighet i rapportering och information

Intern kontroll inom Region Stockholm regleras i riktlinjen för intern kontroll RS 2019-0866 och utgår från COSO-modellen, detta innebär att arbeta systematiskt med att förutse risker och möjligheter och att proaktivt hantera och kommunicera dessa. De fem komponenterna i COSO-modellen är:

- Styr- och kontrollmiljö
- Riskbedömning
- Kontroller och åtgärder
- Information och kommunikation
- Övervakning och uppföljning

Regionstyrelsen har ett övergripande ansvar för regionens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen har också uppsiktsansvar och ska övervaka hur den interna kontrollen sköts i nämnder och bolag samt utforma, utveckla och följa upp Region Stockholms arbete med intern kontroll.

Nämnden/bolaget har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde och ska säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig. Detta innebär att varje styrelse och nämnd har ett ansvar för att det finns en organisation och processer för den interna kontrollen.

Nämnden/bolaget tar i samband med budget och verksamhetsplaneringen fram en plan för intern kontroll, denna plan uppdateras och följs upp vid tertial-, delårs- och årsrapportering.

Nämnden/styrelsen försäkrar sig genom förvaltningschefens/VD:s återrapportering och revisorernas granskning att den interna kontrollen är tillräcklig och att planen för intern kontroll genomförs.

Förvaltningschef/VD ska vid behov föreslå åtgärder för att säkerställa en tillfredställande intern kontroll. Brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till nämnd/styrelse. Förvaltningschef/VD ska omedelbart agera om misstanke om brott uppstår. Vid välgrundad misstanke om brott ska som regel polisanmälan göras. Vidare ska nämnd/bolagsstyrelse och andra relevanta beslutsfattare omedelbart informeras.

Planen för intern kontroll utgör nämndernas och bolagens redovisning av arbetet med den interna kontrollen och en försäkran om att nödvändiga åtgärder vidtagits för att uppnå en tillräcklig intern kontroll. Den utgör samtidigt grunden för den information om intern kontroll som nämnderna och bolagen redovisar i andra rapporter.

3.1 Styr- och kontrollmiljö

Den interna kontrollen utgår från Region Stockholms riktlinje för intern kontroll (RS 2019-0866, RS 2019-0829) och syftar till att förebygga, upptäcka och åtgärda sådant som hotar möjligheten att uppnå fastställda mål i verksamheten. Intern kontroll är en del av interna processer för verksamhetsplanering, budget och uppföljning i enlighet med Region Stockholms system för ledning och styrning.

Fastighets- och servicenämnden ansvarar för den interna kontrollen inom serviceförvaltningens verksamhet med utgångspunkt i beslut fattade av regionfullmäktige och regionstyrelsen. Förvaltningschefen rapporterar till nämnden hur den interna kontrollen fungerar. Nämnden utvärderar den information som förvaltningsledningen lämnar och säkerställer bland annat att åtgärder vidtas rörande eventuella brister som framkommer i samband med den interna kontrollen.

Under 2022 kommer förvaltningen fortsätta arbetet med att införa och utveckla gemensamma arbetssätt, tydliggöra roller och ansvar samt ytterligare integrera arbetet med att förebygga risker i verksamheten.

3.2 Riskbedömning, åtgärder och kontrollaktiviteter

3.2.1 Förändrade förutsättningar för intern kontroll

Under 2021 har två verksamhetsövergångar från Region Stockholms övriga nämnder och bolag genomförts. Inför planerade verksamhetsövergångar genomförs särskilda riskanalyser som kan komma att påverka förutsättningarna för intern kontroll. Genomförda verksamhetsövergångar under 2021 har inte påverkat nämndens förutsättningar för intern kontroll.

3.2.2 Analys och slutsatser

De huvudsakliga riskområdena är inom ekonomiska risker och säkerhets- och informationssäkerhetsrisker. I samband med årsuppföljningen har en ny riskanalys genomförts. Antalet betydande risker är förändrat sedan uppföljningen i samband med fastighets- och servicenämndens delårsrapport.

Av totalt 10 risker bedöms en risk som *Mycket hög risk* och fyra risker som *Hög risk*. För fem risker är riskbedömningen *Medelhög risk*.

Den högst värderade risken är *Nämnden uppfyller inte målet om ett resultat i balans*. Det kan konstateras att förvaltningens åtgärder för att dämpa effekterna av pandemin har fått avsedd effekt, men det som genomförts är inte tillräckligt för att fullt ut hantera pandemins effekter. Förvaltningen hade under 2020 inte möjlighet att genomföra all planerad verksamhet, vilket ledde till ett överskott under 2020. De kostnader som förskjutits, och de merkostnader som uppstod till följd av att åtgärderna inte genomfördes är så omfattande att de får en betydande negativ effekt på årets resultat. Därutöver har covid-19-pandemins fortsättning under 2021 påverkat förvaltningens

kostnader och intäkter ytterligare.

För övriga fyra högt värderade risker (Risk för bristande avtalsefterlevnad och avtalsuppföljning, Risk för att kunder inte är nöjda med förvaltningens tjänster, priser och leveranser, Risk för låg attraktivitet som arbetsgivare samt Risk för extraordinär händelse), se avsnitt 2.2 Resultat och analys från riskbedömningen.

För flera risker har riskvärdet sänkts. Genomförda åtgärder med önskat utfall har resulterat i att risken *Risk för minskat elevunderlag* inte har uppstått då Berga Naturbruksgymnasium fått fler sökande elever än tidigare år.

För riskerna *Risk att inte kunna genomföra flytt av kontor i rätt tid och till rätt kostnad samt Risk för att överföring av verksamheterna till nämnden inte kan genomföras enligt plan,* har riskvärdet sänkts. Fastighets- och servicenämnden beslutade den 27 augusti 2021 att godkänna serviceförvaltningens plan för att lämna Norra Stationsgatan och Hälsingegatan för en flytt till lindhagensområdet. Den första etappen av förvaltningens flytt har genomförts under december. Vidare har under året planerad överföring av verksamheter till serviceförvaltningen genomförts enligt plan.

Under 2022 kommer förvaltningen att utveckla arbetet med riskanalys och riskhantering och införa förvaltningsgemensamma arbetssätt. Förvaltningen behöver också fortsätta utveckla arbetet med att identifiera relevanta åtgärder och kontroller kopplat till riskerna samt att dessa är tydligt integrerade i verksamheten.

3.3 Information och kommunikation

Plan för intern kontroll och förvaltningens övergripande risker kommuniceras efter nämndens beslut internt på förvaltningen. Plan för intern kontroll finns också publicerad bland nämndens handlingar på www.regionstockholm.se i samband med att planen antas samt vid tertial-, delårs- och årsuppföljning.

3.4 Övervakning och uppföljning

3.4.1 Uppföljning

3.4.2 Efterlevnad av riktlinje för intern kontroll

Region Stockholm har fastställt ett antal styrande dokument. De styrande dokumenten beskriver vad som styr regionens verksamhet och hur arbetet ska utföras inom olika verksamhetsområden.

Den interna kontrollen inom nämnden utgår från Region Stockholms riktlinje för intern kontroll (RS 2019-0866). Förvaltningen arbetar löpande med att skapa insikt, förståelse och medvetenhet i organisationen kring de styrande dokumenten. Beslutade dokument finns tillgängliga på www.regionstockholm.se och intranät. I de fall nya arbetssätt och rutiner krävs ansvarar berörd chef för implementeringen. Efterlevnad av riktlinjen säkerställs i samband med att intern kontrollplan följs upp av nämnden.

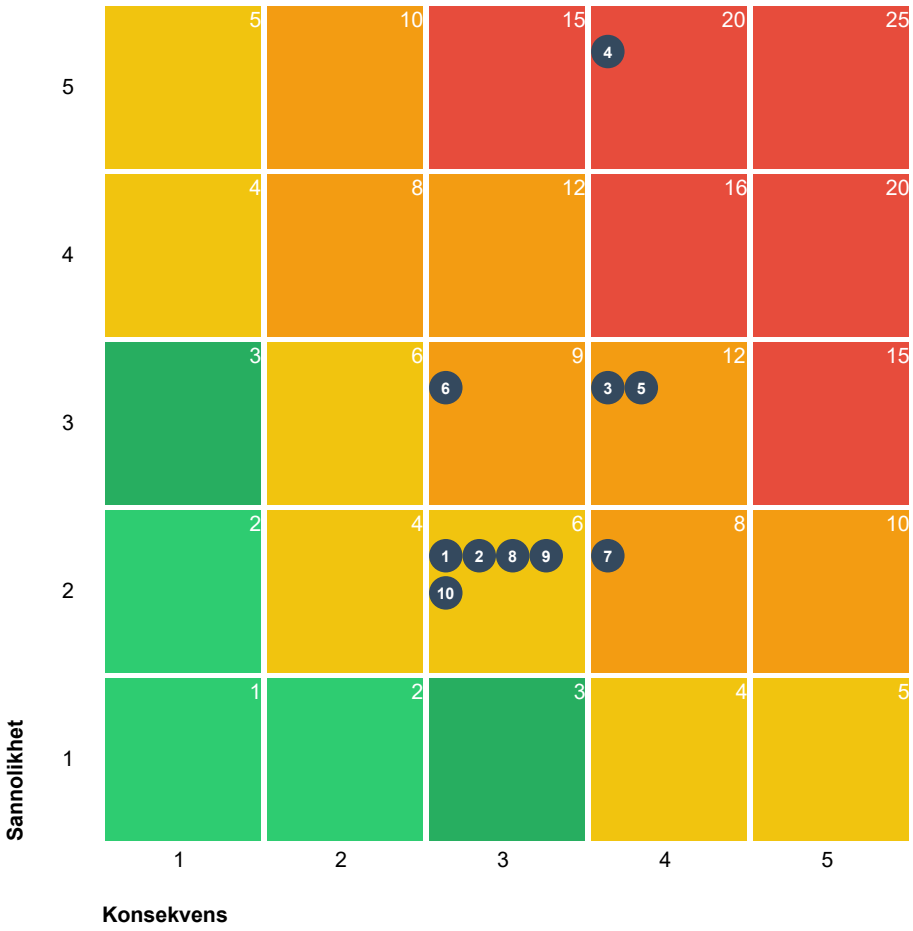
Se även avsnitt 3.1 Styr och kontrollmiljö.

3.4.3 Hantering av brister och avvikelser

Åtgärder och kontroller för att minska/begränsa konsekvenserna av identifierade risker i intern kontrollplan följs upp löpande av respektive riskägare och granskas av förvaltningsledningen i samband med verksamhetsuppföljning (delår och år). Regionrevisorerna granskar den interna kontrollen och presenterar en delrapport (för perioden januari-augusti) samt årsrapport där bland annat rekommendationer lämnas gällande aktiviteter/åtgärder.

Uppföljning av serviceförvaltningens risker i risksammanställningen som är en del av förvaltningens plan för intern kontroll, har genomförts som planerat.

4 Sammanställning av risker

1 Mycket hög risk | 4 Hög risk | 5 Medelhög risk | Totalt: 10

Mycket hög risk
Hög risk
Medelhög risk
Låg risk
Mycket låg risk

	Sannolikhet	Konsekvens
5	Mycket hög, detaljerad beskrivning finns under hjälptexterna, klicka på frågetecknet.	Katastrofal - Mycket allvarlig, får inte inträffa
4	Hög, detaljerad beskrivning finns under hjälptexterna, klicka på frågetecknet.	Kritisk - Allvarlig, får helst inte inträffa
3	Medel, detaljerad beskrivning finns under hjälptexterna, klicka på frågetecknet.	Signifikant - Kännbar, uppfattas som besvärande
2	Låg, detaljerad beskrivning finns under hjälptexterna, klicka på frågetecknet.	Mindre - Lindrig, uppfattas som liten

1	Mycket låg, detaljerad beskrivning finns under hjälptexterna, klicka på frågetecknet.	Begränsad - Marginell, uppfattas som mycket liten

Verksamhetsspecifikt mål/Nämndspecifikt mål	Lokalt mål	Risk					Riskägare
Ett resultat i balans		1		23132	→	Risk för bristande regelefterlevnad	**Riskägare** Eleonore Hammare
		2		30325	↘	Risk för bristande it-leverans	**Riskägare** Eleonore Hammare
		3		23133	↘	Risk för bristande avtalsefterlevnad och avtalsuppföljning	**Riskägare** Ragna Forslund
		4		30323	→	Nämnden uppfyller inte målet om ett resultat i balans	**Riskägare** Eleonore Hammare
		5		50135	→	Risk för att kunder inte är nöjda med förvaltningens tjänster, priser och leveranser	**Riskägare** Stefan Schildt
Region Stockholm - attraktiv arbetsgivare		6		23136	→	Risk för låg attraktivitet som arbetsgivare	**Riskägare** Stefan Schildt
Samhällsviktiga funktioner upprätthålls vid extraordinära händelser och klimatförändringar		7		50136	↘	Risk för extraordinär händelse	**Riskägare** Eleonore Hammare
		8		50137	↘	Risk för cyberattacker, intrång i it-, passer- och/eller kommunikationssystem	**Riskägare** Eleonore Hammare
Hög innovations- och digitaliseringsgrad		9		30320	→	Risk för bristande informationssäkerhet	**Riskägare** Eleonore Hammare
		10		50138	→	Risk för bristande systemstöd	**Riskägare** Eleonore Hammare